

TEKSTI: JUTTA KOIVULA

KUVAT: LEENA KAHISAARI JA JUTTA KOIVULA

Uusikarrin tilalla pyritään

laadukkaisiin

Helena ja Jukka Niiranen vaihtoivat aikuisiällä elämän suuntaa ja ammattia. Viiden aikuisen lapsen vanhemmat ostivat Ypäjältä maatilan ja ryhtyivät kasvattamaan ratsuhevosia. Tänä keväänä Uusikarrin tilalla syntyy yhdeksän varsaa.

Jukka ja Helena Niiranen ovat satsanneet hyvään jalostusmateriaaliin. Carrus-nimellä syntyy tänä keväänä yhdeksän varsaa.

Yksi- ja kaksivuotiaat orivarsat liikkuvat tilavassa tarhassaan paljon. Kuvassa vasemmalta Sandro Star Carrus, First of May Carrus ja Dance Con Bube Carrus.

lalla on peltoa lähes 92 hehtaaria ja metsääkin 22,5 hehtaaria.

Tällä hetkellä tilalla on 21 hevosta.

Niiraset aikovat satsata heinänviljelyyn ja suunnitteilla on uusi heinäkuivuri. Kuivurin rakentaminen odottaa vielä TE-keskuksen tukipäätöstä.

- Hyvälaatuisesta kuivaheinästä tuntuu olevan puutetta, säilöä sen sijaan on riittävästi tarjolla, Jukka perustelee.

Kuivurin yhteyteen saataisiin kätevästi rakennettua kaksi pihattoa, joissa tamma- ja orivarsat voisivat asua.

Niiraset perustivat vuonna 1980 oman tilitoimiston, joka myytiin vuonna 2002. Helena tekee kuitenkin edelleen töitä yrityksessä, Jukka sen sijaan hoitaa päivätyönään tilaa. Myös perheen vanhin poika Mikko tekee kotitilalla töitä.

- Opiskelimme molemmat töiden ohessa maatalouden perustutkinnon ennen kuin ryhdyimme tähän hankkeeseen, Helena ja Jukka kertovat.

Hevoskasvatusta tarvitaan

Niiraset ovat sitä mieltä, että kotimaisella hevoskasvatuksella on hyvä tulevaisuus.

Hyvälaatuisesta kuivaheinästä tuntuu olevan puutetta

ratsuhevosiin

Niirasten perheeseen hevoset tulivat äidin ja tyttären harrastuksen myötä 1990-luvun alussa.

- Eihän siitä mitään tullut, että notkuimme kaikki illat vieraalla tallilla, hevoset piti saada kotiin, Helena kuvailee.

- Asuimme pitkään Paraisilla ja meillä oli alkuun kaksi hevosta kotona. Siinä vaiheessa kun päätimme ryhtyä kasvattamaan isommassa mittakaavassa, piti etsiä uusi paikka. Kiersimme

varmasti kaikki eteläisen Suomen myytävät tilat läpi ennen kuin päädyimme tänne, Helena ja Jukka kertovat nauraen.

Uusikarrin tila oli ollut asumatta pitkään ja rakennukset sen mukaisessa kunnossa, joten työtä on riittänyt. Niiraset muuttivat Ypäjälle loppuvuodesta 2007, kun rakennustyöt olivat vielä pahasti kesken. Kaikki liikenevä aika on käytetty tilan kunnostukseen ja nyt käytössä on upea päärakennus sekä hienosti remontoitu talli. Ti-

1.

1. Uusikarrin tilalla varsat kasvavat rauhallisessa ympäristössä samanikäisten kavereiden kanssa. Tässä Sandro Star Carrus (Sternkönig – Pyrrhus III).

2. Tammat Ziolette (Solitair/Hatrick) Rosandra Tetti D(Junior STV/Ulft ja Wadivola (Riverman/Flemmingh) nauttivat kevätalven auringosta.

3. Domino Carrus (Dominion – Davignon II) sai ykköspalkinnon viime kesän RJL:n shownäyttelyissä.

4. Dance con Bube Carrus (Contendros Bube - Wolkentanz) oli viime kesänä Ratsujalostusliiton näyttelyn paras maitovarsa.

Kaikkien etu on se, että Suomessa kasvatetaan mahdollisimman hyviä hevosia

- Ratsastuksen harrastajien määrä kasvaa koko ajan. Vuosittain Suomessa syntyy 300-400 varsaa, mutta jotta me olisimme hevosten suhteen omavaraisia, niitä tulisi syntyä noin 1500. Tämä ero katetaan tällä hetkellä maahantuonnilla.

- Ongelmanahan on se, että siitoskäyttöön siirretään usein sellaisia tammoja, jotka eivät kestä käyttöä tai ovat hankalia ratsastaa. Me olemme valinneet tammamme niin, että pääosalle niistä olisi käyttöä myös kilparadoilla.

- Siitostammat on hankittu pääasiassa Saksasta ja Hollannista.

- Meillä on jo sen verran ikää, että jos aiomme nähdä kasvatuksen tuloksia, on parasta aloittaa hyvällä jalostusmateriaalilla, tuumaaivat Niiraset.

Hannoverit ja FWB-ratsut

Helena valittiin viime syksynä Ratsujalostusliiton hallitukseen. Kun hän lisäksi on vasta perustetun Suomen Hannover -yhdistyksen varapuheenjohtaja, ovat monet ihmetelleet, miksi pitää istua kahdella tuolilla.

- Minä en näe asiassa ristiriitaa. Kaikkien etu on se, että Suomessa kasvatetaan mahdollisimman hyviä hevosia. Aloittelevana kasvattajana olen arvostanut Hannover Verbandin antamaa jalostusneuvontaa, jollainen meiltä Suomesta puuttuu kokonaan. Tarvitsisimme kipeästi jonkun puolueettoman asiantuntijan auttamaan kasvattajia orivalinnoissa.

- Olemme liittyneet jäseniksi myös KWPN:ään ja Oldenburg Verbandiin, ja sieltäkin olemme aina tarvitessamme saaneet neuvoja. Me emme voi täällä Suomessa eristäytyä omiin oloihimme, jos haluamme kehittää hevosjalostusta, vaan meidän pitää kysyä neuvoja niiltä, jotka ovat meitä edellä.

- On jo nähty, että Suomessa voi syntyä huippuhevosia. Meillä on aivan sama geenipankki käytössämme kuin Keski-Euroopan kasvattajilla, mutta ehkä meillä tammojen ja varsojen terveydenhuolto on paremmalla tasolla. Esimerkiksi madotukset hoidetaan Suomessa varmastikin säntillisemmin. Laidunkausi on meillä lyhyempi, mutta ei kasvatus siihen kaadu.

- Vaikka minulla onkin mielessäni kehittämissideoita, arvostan kovasti sitä työtä, mitä Ratsujalostusliitto on tehnyt kotimaisen hevoskasvatuksen eteen. Liitto järjestää vapaaehtoisvoimin paljon hyviä tapahtumia joka vuosi.

2.

3.

4.

Parannusehdotuksia

- Maitovarsojen arvostelu olisi tärkeä ottaa mukaan näyttelytoimintaan ja ehdottomasti niin, että sillä on merkitystä tamman jalostusarvoon. Nykyisinhän maitovarsoja arvostellaan vain Ratsujalostusliiton show-näyttelyissä ja tammahanketammojen näyttelyissä. Ehkä tämä asiaa voitaisiin muuttaa, kun tehdään uutta jalostusohjesääntöä, Helena pohtii.

- Ihailen sitä tapaa, miten Hollannissa perehdytään oriiden jälkeläisiin. Kun oriin ensimmäinen riittävän kokoinen ikäluokka syntyy, jalostusjärjestön ihmiset kiertävät katsomassa syntyneitä varsoja ja niistä saadun tiedon perusteella voidaan antaa jalostusneuvoja.

- Meilläkin esimerkiksi tunnistajat voisivat samalla arvioida varsojen rakenteen ja jalka-asennot. Tunnistajista valtaosa on pitkän linjan hevosihmisiä, joten edellytykset selviytyä tehtävästä voisivat olla olemassa. Kaikki olemassa oleva tieto oriiden periyttämiskyvystä tulisi käyttää hyödyksi, Helena muistuttaa. Suurena apuna olisi myös koottujen jälkeläisarviointien saaminen isäoriiden tietokantoihin esim Heppa – järjestelmään.

- Kasvattajat tarvitsisivat tämänkaltaisia työkaluja käyttöönsä.

- Myös tammatestit pitäisi ottaa meillä käyttöön. Me aiomme kokeilla asiaa syyskuussa Hannover-yhdistyksen näyttelyssä. Toivoisin että tammatesteistäkin tulisi vähitellen virallisia ja niiden tulokset vaikuttaisivat hevosten jälkeläisarvosteluun. Tätkin asiaa varmasti mietitään FWB-jalostusohjesäännön muu-
tostyössä ja Laatuarvostelun kehittämisessä.

- Toivoisin myös, että FWB-kantakirja saataisiin laajemmin hyväksytyksi Euroopassa. Hannover Verbandin mielestä meidän oritestimme on liian lyhyt. Olenkin pohdiskellut sitä olisiko Suomessa mahdollista järjestää esimerkiksi 30 päivän mittainen oritesti. Sen aikaansaamiseen tarvittaisiin ainakin Ratsujalostusliiton, Suomen Hippoksen ja Hevosopiston hyvää yhteistyötä.

- Kasvattajat saavat suurissa eurooppalaisissa kantakirjoissa myyntikanavan omille kasvateilleen. Suomessa kasvattajat painivat yksin varsojen ja nuorten hevosten myynnin kanssa. Kasvattajana toivoisi rotujärjestön antavan tukea, näkyvyyttä ja toimenpiteitä Suomessa syntyvien ratsuvarsojen myynnissä.

Tärkeät harrastajat

Niiraset ovat sitä mieltä, että hevosten luonne on erittäin tärkeä tekijä jalostuksessa.

- Kun ratsastuksen harrastajajoukko kasvaa, niin yhä useammalla hevosen omistajalla on puutteelliset hevosmiestaidot. He eivät pärjää vaikeiden hevosten kanssa.

- Hannover Verband on ottanut Hannoveraner Erleben -jalostusohjelmassaan tämän huomioon ja haluaa tarjota myös luotettavia, laadukkaita harrastehevoseja. Niillä on lopulta kuitenkin suuremmat markkinat kuin huippukilparatsuilla.

- Harrastaja tarvitsee sellaisen hevosen, jolla hän voi huoletta käydä maastossa.

Niirasten omat nuoret hevoset on toistaiseksi saatu helposti koulutettua.

- Meillä on onnea, kun olemme täällä Ypäjällä, jossa on paljon osaavia ratsastajia, huokaa Helena.

- Laura Porthan on pääasiassa vastannut nuorten hevosten ratsuttamisesta ja hänellä on oikein mukava ote nuoriin ratsunalkuihin.

- Nuorten hevosten koulutus on monelle kasvattajalle iso ongelma. Suomessa ei ole riittävästi taitavia kouluttajia ja ongelma vaan korostuu, kun hevosia syntyy joka vuosi entistä enemmän. Ehkäpä hevosalan koulutuksen tarjoajat voisivat yhdessä kasvattajien kanssa kehittää erityisen koulutusohjelman nuorten hevosten ratsuttajien koulutukseen ja sitä myöden ongelmaa saataisiin ratkaistua. ♦

Isabell Werth - Gigolo Marcus Ehning - For Pleasure

NEU

Königsin saappaissa yhdistyvät korkea laatu, eleganssi ja käytännöllisyys. Yli 150 vuoden perinteet ja uudet innovaatiot tuovat mukanaan rajattomat mahdollisuudet. Tuotevalikoimaan kuuluu lukuisia valmiita malleja, sekä erilaisia mitta- ja erikoistilausvaihtoehtoja valmiina vastaamaan jokaisen ratsastajan yksilöllisiin tarpeisiin. Königs saappaat - tehty juuri Sinulle.

REITSTIEFEL IN PERFEKTION

www.helsinginratsutarvike.fi